

ОРГАНІЗАЦІЯ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІДЕРІВ
СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Анастасія Бондар, Юлія Ждамірова

Харківська державна академія фізичної культури, м. Харків

Анотація. У статті розглянуто приклад поєднання навчальних та рекреаційних заходів під час підготовки лідерів студентського самоврядування для їх відпочинку та оздоровлення, обміном досвідом, напрацюванням механізмів вирішення проблем окремо взятих студентських громад.

Ключові слова: студентське самоврядування, лідери, молодіжний пленер, навчання, рекреаційні заходи.

Abstract. The article considers an example of a combination of educational and recreational activities during the preparation of students of student self-government for their recreation and rehabilitation, exchange of experience, and the development of mechanisms for solving the problems of individual student communities.

Key words: student municipality, leaders, youth plein air, training, recreational activities.

Постановка проблеми. Стаття 40 Закону України «Про вищу освіту» (2014) визначає студентське самоврядування, як право і можливість студентів (курсантів, крім курсантів-військовослужбовців) вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, а також брати участь в управлінні закладом вищої освіти [2].

Збереження, відновлення та зміцнення здоров'я студентських лідерів має важливе соціальне значення, адже має вплив на ефективність роботи органів студентського самоврядування. В свою чергу фізична рекреація дає змогу студентській молоді задовольняти потреби у спілкуванні, руховій активності, соціалізації, раціональному використанні власного часу, самореалізації та сприяє емоційному відпочинку студентів. На нашу думку, найбільш оптимальним видом фізичної рекреації для студентських лідерів є організація дозвілля, насиченого різними видами рухової активності у поєднанні з соціально важливими заходами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У своїх працях Н. Василевська та А. Зоріна виділили такі якості студентського лідера, як товариськість, компетентність, активність, ініціативність, кмітливість, наполегливість, спостережливість. При цьому, на думку авторів, важливе місце серед них посідає працездатність.

Аналізуючи праці К. Потопи, І. Курліщука, О. Севастьянова, Л. Шеїної, Л. Шигапова вдалося з'ясувати, що існує потреба у збереженні максимальної сконцентрованості та високого рівня працездатності студентів які беруть участь у студентському самоврядуванні, оскільки така діяльність вимагає від студентів поєднання навчання та суспільно-корисної роботи і може призвести до швидкої втоми, втрати мотивації та емоційного запалу у студентів. Однак на сьогоднішній день не існує наукових досліджень, в яких вивчалася зазначена проблема.

Мета дослідження полягає у вивченні ефективних форм організації рекреаційної діяльності лідерів студентського самоврядування.

Методи дослідження. У ході дослідження використовувався комплекс методів, серед яких аналіз літературних джерел та документів, системний аналіз, опитування (анкетування), методи математичної обробки даних.

Результати дослідження. Студентське самоврядування в закладах вищої освіти є невід'ємною складовою діяльності будь-якого навчального закладу. В сучасних реаліях органи студентського самоврядування беруть участь в управлінні навчальним закладом та є невід'ємною частиною громадського самоврядування відповідних установ. Студентське самоврядування здійснюється на різних рівнях: академічна група, курс, факультет, студентські об'єднання в гуртожитку чи на рівні всього закладу вищої освіти.

Незалежно від форми організації (сенат, парламент, студентська рада, громадська організація, тощо) та структури, органи студентського самоврядування здійснюють функції регламентовані законом, які, як зазначалося вище, вимагають від студентів високого рівня працездатності [1]. Отже, можна стверджувати про необхідність організації цілеспрямованої рекреаційної діяльності для членів студентського самоврядування, оскільки фізична рекреація – це процес використання засобів, форм і методів фізичної культури спрямованої на задоволення потреб в активному відпочинку, відновленні сил, розваг і вдосконалення особистості у вільний і спеціально призначений (за рахунок праці і навчання) час [3].

Прикладом організованого дозвілля лідерів студентських організацій є «Всеукраїнський молодіжний пленер з питань активного громадянства, студентського самоврядування, фізичного виховання та здоров'я студентської молоді» (далі пленер). Організатором заходу виступає Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Національний студентський союз» [4].

Мета проведення пленеру – поєднання відпочинку та оздоровлення студентських лідерів України із навчанням, обміном досвідом, напрацюванням механізмів вирішення проблем окремо взятих студентських громад. Учасниками заходу є студентські активісти закладів навчання, серед яких студенти, як державних, так і приватних установ. Пленер проводиться на узбережжі Чорного моря в навчально-оздоровчому таборі «Політехнік-3»,

в селищі Коблеве Березанського району Миколаївської області, тривалість заходу – 7 календарних днів [5].

Вибір місця проведення зумовлено рядом чинників серед яких: співвідношення ціни та якості послуг, умов проживання та харчування, наявності відокремленої пляжної зони, досягнення оздоровчого ефекту.

Протягом останніх 5 років учасниками пленеру були 333 студенти, з понад 15 областей України. Щорічно відбір учасників здійснюється на основі інтернет-анкети, яка складається з основних відомостей про потенційного учасника (ППП, вік, який заклад навчання представляє, хобі, тощо) та мотиваційного листа, в якому учасник має зазначити, чому саме йому має надаватися пріоритет у відборі [4]. Також на основі відповідей учасників, а саме – їх зацікавленості у наповненні різних блоків, організатори формують Програму заходу.

Програма проведення заходу включає в себе: тренінги, лекції, ділові ігри, конкурси, спортивні змагання, культурні заходи, квести, симуляції та семінари спрямовані на опрацювання трьох інформаційних блоків: активне громадянство, студентське самоврядування, фізичне виховання та здоров'я студентської молоді. У ході дослідження проаналізовано програму Пленеру на предмет виявлення проценту рекреаційних заходів у співвідношенні з освітніми та культурними. Було з'ясовано, що у перший день рекреаційні заходи складають 30 % заходів загального розпорядку дня, у другий – 20 %, у третій – 60 %, у четвертий – 40 %, на п'ятий – 20 %, у шостий день – 28 %. Загальна кількість заходів у програмі – 60, з яких 21 – це заходи, спрямовані на оздоровлення студентів, їх емоційний відпочинок та всебічний розвиток. Загалом частка рекреаційних заходів складає 35 % від загального розкладу Пленеру. Дослідження показало, що, на думку самих студентів, така кількість рекреаційних заходів є оптимальною для їх оздоровлення в межах заходу. В 2015 році заходи спрямовані на рекреацію становили – 57 %, в той же час учасники відмічали слабкість тренінгової частини. В 2016 році, враховуючи побажання учасників, відсоток рекреаційних заходів було знижено до 23 %, що також викликало невдоволення студентів, вони відмічали занадто щільний графік навчання та швидку стомлюваність.

Серед рекреаційних заходів під час пленеру можна виділити наступні: щоденна ранкова зарядка, перегляд кінофільмів під відкритим небом, квест «нічне орієнтування», танцювальний флеш-моб до Дня Незалежності України «Independents day», пляжні естафети, заключний захід «з родиною НСС у серці», тощо.

Протягом двох останніх років оргкомітет проводить опитування учасників, з метою врахування їх побажань та рекомендацій, щодо змістовного наповнення програми пленеру на наступний рік. У 2016 році за результатами опитування 90 % респондентів задоволені наповненням програми повною

мірою, 6% опитаних задоволені частково та 4% – невдоволені. На прохання визначити три найкращих заходи Пленеру, більшість респондентів відповіли наступним чином: 1) Танцювальний флеш-моб до Дня Незалежності України «Independents day», 2) Квест «Нічне орієнтування», 3) Психологічний тренінг «Емоційне вигорання в лідерському середовищі». Два з трьох заходів мають рекреаційний характер. Також варто відмітити, що 90% студентів вказали, що планують впроваджувати отриманий досвід у власних закладах навчання, що в свою чергу може вплинути на розвиток ефективних форм рекреації студентів у закладах вищої освіти.

Висновок. Таким чином, проведене дослідження дозволило встановити, що під час підготовки лідерів студентського самоврядування слід поєднувати навчання з рекреаційними заходами, при цьому, на думку самих студентів, таке співвідношення повинно становити 65% та 35% загальної кількості заходів відповідно. Найбільш ефективними рекреаційними заходами студенти вважають танцювальні флеш-моби та квести, які проводяться під час «Всеукраїнського молодіжного пленеру з питань активного громадянства, студентського самоврядування, фізичного виховання та здоров'я студентської молоді».

Список використаних джерел:

1. Василевська Н. Є. Якості лідера. Сформованість поняття студентством / Н. Є. Василевська // Сучасні аспекти виховання студентської молоді : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Харків : ХНАМГ, 2009. – С. 17

2. Про вищу освіту : Закон України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

3. Круцевич Т. Ю. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення : навч. посібник / Т. Ю. Круцевич, Г. В. Безверхня. – Київ : Олімпійська література, 2010. – 248 с.

4. XI Міжнародний пленер органів студентського самоврядування [Електронний ресурс] // Вінницький кооперативний інститут. – Режим доступу: <http://www.vki.vin.ua/news/921-xi-mizhnarodnyi-plener-orhaniv-studentskohosamovriaduvannia>

5. Про проведення XII Міжнародного пленеру органів студентського самоврядування [Електронний ресурс] // Вища освіта. – Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/56083/